

„Návrat zpět do civilizace je obtížný“

S Janem Kopkou, **cyklistou, který se specializuje na extrémní závody**, o nebezpečích v divočině, o nadrogování adrenalinem a o byrokratickém šilenství

Zúčastnil se všech nejdrsnějších cyklistických závodů včetně Great Divide Race, který se jede z Kanady do Mexika bez zajištění a je dlouhý čtyři tisíce kilometrů. „Tyhle závody vám dají opravdovou svobodu. Jen návrat do reality bývá složitější,“ říká Jan Kopka.

Co vám všechny ty závody, které jste jel, daly?

Zásadní byl Iditarod, zimní závod přes Aljašku na speciálních kolech, a pak Great Divide Race, který se jede přes Skalisté hory. Do dneška se kvůli nim těžce smiřuju s tím, že musím žít v civilizaci. Tento typ závodu vám přinese svobodu, všechno musíte řešit sám, nikdo vám nepomůže, nikdo vám nic nediktuje. Každá chyba může být fatální. Závod trvá skoro tři týdny, za tu dobu nikoho nepotkáte, ráno vstanete a celý den je jen na vás. Občas narazíte na domorodce, na osamělého lovce.

Jaká jsou to setkání?

Koukáte, jak účelně umí žít, dělají jen to, co souvisí s jejich životy, pokrývají jen svoje potřeby, neznají hodnotu peněz, neznají klasickou práci. Na všechno se ale umí těšit, těší se na každý měsíc, protože každý měsíc dělají něco jiného. K tomu pomáhají jeden druhému. Mají prostě na svůj život čas. Tady se pořád jen prospíchá.

Jaký je pak návrat do civilizace?

Strašný, se spoustou věcí se nemůžu vyrovnat. My musíme vynalozit na zajištění našich potřeb spoustu času, jim stačí dvě hodiny denně.

Říká se, že Aljaška dokáže člověka pořádně změnit.

Así ano, kamarád se po návratu rozvedl, jiní přišli o přátele... Na jednu se ocitnete jinde.

Proč tam nejdete?

Chtěl jsem tam zůstat, ale chtěl bych tam být i s dětmi a přítelkyní, a to nešlo.

Přítelkyně nechtěla?

Chtěla, ale nevyšlo to.

Co byste tam dělal za práci?

Cokoli, hlavně bych tam byl.

Co říká partnerka na vaše závody?

Má samozřejmě strach, je nevděčně čekat doma, jestli se vrátím. Před závodem podepisujeme, že nás v případě, že se ztratíme, nikdo nebude hledat, ani to vlastně není dost dobře možné.

Dovedete si přestavit, že by to bylo obáčené? Že byste byl doma vy a přítelkyně absolvovala tak extrémní podniky?

Já bych přítelkyni na takový závod rozhodně nepustil. Zbláznil bych

se doma strachy. Není tam žádné pokrytí mobilní sítí, vysílačky tam nemají dosah. Je to tak vlastně ale dobře, kdyby to bylo zabezpečenější, jezdilo by závody mnohem víc lidí a už by to nebylo ono. Přírodou se tak pohybujete bez přístrojů, které by vám pomohly s orientací. Naštěstí jsou ty podmínky tak drsné, jak jsou. To je důvod, proč to jezdíme. V tom je ten pŕubav, na závod se takhle nemůžete vlastně nikdy nijak speciálně připravit.

Co je cestou k úspěchu v závodech? Fyzická připravenost je nutná, ale ať jste připravený jakkoli dobře, skoro sedmdesát osmdesát procent dělá stejně hlava. Zažil jsem

Všechno musíte řešit sám, nikdo vám nepomůže. Každá chyba může být fatální.

klasické sportovce, kteří byli fyzicky výborně připraveni, ale nedojeli. Pak tam byl Japonec, který vůbec netušil, kde je, měl obyčejné kolo, a přesto se dostal dál než profi sportovci. Byl to pro mě největší hrdina.

Je na závodech lepší zima, nebo horko?

Zima, na ni se můžete trochu připravit. Horko vás paralyzuje, když je na slunci přes 60 stupňů, můžete i umřít. I zima má samozřejmě svoje limity, ale pokud se nezlomíte fyzicky, můžete se bránit, oblečením, pohybem, uděláte si oheň, můžete přespat ve srubu...

Během závodu se soustředíte jen

Při závodech jsou lidi jak nadrogovaní, jsou plní adrenalinu, všechno vnímají silněji.

na trať, nebo se vám hlavou honí problémy z domova?

Koncentrujete se na to, abyste přežil následující den a noc. Nemyslíte na tisíce kilometrů, co vás ještě čekají, myslíte jen na krátkou budoucnost, kterou máte před sebou. Jsou ale chvíle, kdy jedete v pohodě, a ejhle, hlava začne pracovat jinak, vybavují se vám staré věci, přehodnocujete svoje stará rozhodnutí, svůj život. To patří ke svobodě, kterou vám závod nabízí. Proto je ten návrat zpátky domů pak tak strašně těžký.

Udělal jste někdy po závodě zásadní rozhodnutí?

Udělal jsem ho před závodem. Pracoval jsem ve firmě, kde mi pro moji aktivitu poskytovali prostor, byli hrdí, že u nich pracuje někdo, kdo dělá to, co já, fandili mi. Když jsem odjížděl podruhé na Aljašku, dal jsem výpověď. Chtěl jsem tam zůstat ještě po závodě. Když jsem se nakonec vrátil, už jsem se neodvážil přijít znovu požádat o práci. Tak jsem se vrhnul na sněžná kola a začal jsem je stavět, prodávat, ale hlavně na nich pro zájemce organizovat kempy sněžného bikování i arktické expedice za polární kruh.

Jaký pocit máte v cíli?

V cíli je mi vždycky líto, že už to skončilo. Nejde mi vlastně až tak o vítězství, pro mě je sebezpoznání, poznání přírody i místní kultury mnohem víc než dojet první. Nejhorší pro mě je, že hned po závodě musím všechno zobchodovat, abych získal peníze na další závody a projekty. Kéž bych svoje vítězství nemusel takhle prodávat!

Spoustu závodů máte za sebou, je některý, který je pro vás ještě novou výzvou?

Pokud se objeví nějaký nový závod, určitě ho pojeďu, ale přijde mi, že ze závodů bez zabezpečení už jsem jel asi všechno. Napsal jsem i knížky, chtěl jsem ukázat, jak se dá změnit vlastní filozofie. Pak jsem začal dělat kempy na sněžných kolech v Jizerkách i expedice do Laponska, není to tam tak nebezpečné jako na Aljašce.

A poté jsem začal organizovat závod tady, Craft 1000 Miles Adventure. Je to vlastně tisíc mil přírodou přes Česko a Slovensko bez zabezpečení. Účastník si musí vystačit s tím, co má. Je úžasné vidět, jak jsou lidi v cíli nadšení. Když dělám po dvou měsících after party, všichni přijedou, je to taková komunita.

Kolik lidí se závodu účastní?

Limit je maximálně sto lidí, jen tak se dá udržet ta správná atmosféra. Při závodech jsou lidi jak nadrogovaní, jsou plní adrenalinu, díky tomu všechno vnímáte daleko intenzivněji. Jen díky tomu, díky téhle atmosféře, nadšení účastníků do toho jdu znovu. Organizace samotného závodu totiž tvoří jen asi dvacet procent času, zbytek jsou jednání se sponzory, shánění vhodných razítek a povolení, vyhodnocování... a to není můj šálek čaje.

Je kolem pořádání takového závodu velká byrokracie?

Naplánujeme trasu a žádáme o povolení, protože se to jede všude možně, i v chráněných oblastech. Schvalování může trvat i rok. Pro úředníka je vždycky lepší nám cestu nepovolit, jsou často líní a neo-

„Na závodech se koncentrujete na to, abyste přežil následující den a noc. Nemyslíte na tisíce kilometrů, co vás čekají, myslíte jen na krátkou budoucnost před sebou,“ říká extrémní cyklista.

4 x foto: archiv Jana Kopky

Závodník Jan Kopka absolvoval závody ve Skalistých horách a Spojených státech, projel Aljašku, závodil v marockých pouštích i v Mongolsku. Tuto neděli vyráží na závod, který projede celým Českem a Slovenskem.

chotní, jen by něco zakazovali. Jeden člověk na tom pracuje celý rok, já bych to psychicky nevydržel. Ale i tady se našťestí potkáme s lidmi, kteří se nám snaží pomoci a vyjít vstříc. Škoda, že to jsou jen výjimky.

Jak velký tým vůbec připravuje závod?

Intenzivně to děláme jen dva, občas pro nás někdo něco dělá externě. I když je závod bez zabezpečení, během samotného závodu potřebujeme alespoň padesát lidí, a to už je velký problém. Málokdo si totiž samozřejmě může dovolit být měsíc jenom tak někde na závodě.

Dostanete se během doby, co závod připravujete, vůbec na kolo?

Dostanu, ale málo, jen asi dvě hodiny dvakrát třikrát týdně. Potřeboval bych tak pět šest hodin pětikrát týdně. Ale v březnu a dubnu bývám za polárním kruhem a tam jsem na kole každý den. Pokud se závod chytí a bude zajímavý pro sponzory, najmu ještě někoho, kdo mi odebere část práce, pak bude na kolo zase víc času. Snad se mi někdy podaří jet ten závod taky.

Jak zkontrolujete, že závodník projel celou trasu?

Lidi si naši trasu nahrají do svých přístrojů, můžou si připravit mapo-

vě podklady. Celou trasu pak zaznamenají do GPS, v cíli si to od nich stáhneme, zkontrolujeme si to poté mohou i soupeři. Snažíme se důvěřovat, jsme ale v Česku a tady bohužel občas někdo podvádí.

Závody se živíte?

Přeneseně ano. Občas mi ještě něco vynesou knížky, expedice a sněžné bikování. Denně se vracím až tak v sedm v devět večer. Míň než osm hodin denně nepracuju. Byl bych ale šťastný, kdyby za mě někdo dělal tu neproduktivní, administrativní práci. Tu já úplně nesnáším. **Marek Odstrčilík**

➔ Info o závodu Craft 1000 Miles Adventure na straně B4

7 dní v kraji Redaktor MF DNES glosuje události uplynulého týdne

Kam se hrabou na komunisty!

Jan Šebelka

Nebyl jsem si jist, zda bdm či sním, když jsme si přečetli názor Ondřeje Paclty, tiskového mluvčího Syneru: Korytář to dokázal! Pošpinil Liberec (MF DNES, 29. června).

Pro ty, kteří text neznají, si dovořím několik věčně zelených myšlenek odcitovat: „Konečně po dlouhých letech se exprimátorovi Korytář a jeho rádcům – panu Baxovi a spol. – podařilo totálně zničit a pošpinit jméno města Liberec v zájmu osobních politických ambicí. Podařilo se mu znečistit město Liberec tak, že mu nevěří nejen české, ale ani zahraniční bankovní ústavy. Všichni Liberečané exprimátorovi Korytářovi mohou děkovat za totální krach rozvoje a budoucnosti města.“ Tolik Paclt.

Nehoráznost a překrucování faktů v tom textu je nabitelná. Myslím, že autor zaměňuje příčiny za následky, ale nechci zatěžovat sylogistickou logiku. Tu ponechme Aristotelovi. Podle mého názoru se Paclt hluboce, ale hluboce ne mýlí. To, že dnes Liberci nikdo nechce půjčit, že to mohou exprimátor Jiří Kittner i liberecká ODS. (Ponechme stranou moufeniňskou roli ČSSD a komunistů.)

Kdyby se tak nestalo, banky by Liberci půjčovaly jako o závod, stávele by se muzeum tramvají za devadesát milionů a někoho by třeba napadlo oprášit ideu Centra vzdělanosti za 1,3 miliardy korun. Proto je třeba „totální krach rozvoje a budoucnosti města“ v prohraných komunálních volbách přičíst někomu jinému.

Vždyť přátelé, vzpomeňme na

ty krásné časy, kdy se Liberci začalo říkat v roce 2003 Synerov a měl nálepku nejzkorumpovanějšího města v republice. Nebo když se konala ta slavná ženitba, na níž byl Petr Surovátka, jeden z majitelů Syneru, za svědka svému nejlepšímu kamarádovi Jirkovi Kittnerovi. To byly časy!

Ale dosti špásu a zpět k Ondřeji Pacltovi. Jemu i jeho zaměstnavateli bych chtěl poradit, aby se se svým brekotem obrátili na jiný hrob.

Třeba k Jiřimovi Kittnerovi, protože jeho arogance a prezíravost byla jednou z příčin, proč firma, v níž dělal ekonomického náměstka, nemá v Liberci do čeho píchnout. To je pravý důvod současného povyku a demagogie, kterou by si ani komunisté nedovolili. A ti uměli nějak lhát!

INZERCE

Koupím

Soukromý sběratel koupí obrazy sudetských malířů W. F. Jager, K. Decker, E. Enzmann, R. Prade, R. Karasek, R. Fleissner, H. Siegmuller, E. Muller, F. Schier, K. Kaschak, H. Honich, A. Dorn, A. Kuntt, F. Plischke, H. Thuma. Nabídněte na tel.: 607 554 102

Knihy, LP, pohledy, plakáty. T: 603469105

Knihy a časopisy

Koupím i LP, pohledy, plakáty. T: 603469105

Dnes je to ve vašich rukou a zítra tomu nemusí být jinak. **www.predplatne.mfdnes.cz infolinka 225 555 522** DNES

KAŽDÝ DESÁTÝ Z NÁS JE ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÝ

Přibližně každý desátý obyvatel České republiky (dle dat ČSÚ z r. 2007) má přiznaný status osoby se zdravotním postižením (OZP). Zdravotní postižení přináší řadu omezení. Zvláště v okamžiku vstupu na pracovní trh se toto omezení stává vážnou překážkou. Zaměstnavatelé vnímají tuto skupinu často jako potenciální problém a ohrožení výkonnosti své firmy. Situaci zaměstnávání OZP proto dlouhodobě věnuje zvláštní pozornost jak stát, tak i řada profesních organizací a zájmových sdružení. Skupina zdravotně postižených je velmi rozmanitá a kromě vozíčkářů, nevidomých a neslyšících zahrnuje také skupinu lidí, jejichž postižení není na první pohled příliš patrné. Astmatici, diabetici nebo třeba lidé s duševním onemocněním - i takoví lidé obíhají hledají pracovní uplatnění. Významnou pomoc jim může nabídnout pracovní rehabilitace, kterou zabezpečují a financují krajské pobočky Úřadu práce České republiky (ÚP ČR).

Pracovní rehabilitace je souvislá činnost zaměřená na získání a udržení vhodného zaměstnání pro OZP. Právo na pracovní rehabilitaci má nejen každý člověk uznávaný orgánem sociálního zabezpečení jako invalidní (OZP), ale také ten, kterému byla invalidita odebrána v posledních 12-ti měsících či člověk dočasně práce neschopný na základě doporučení ošetrujícího lékaře. Žádost o pracovní rehabilitaci může OZP podat na kontaktním pracovišti krajské pobočky ÚP ČR příslušné podle místa jejího bydliště. Cílem projektu MPSV ČR, který je spolufinancovaný Evropským sociálním fondem, je podpořit rozvoj pracovní rehabilitace v ČR a změnit systém posuzování zdravotního stavu OZP stanovením okruhu jejich funkčních schopností (ergodiagnostika) a systéme využití jejich disponibilního pracovního potenciálu. Snahou je propojit v tomto regionu významné partnery podílející se na procesu pracovní rehabilitace (krajská pobočka ÚP ČR, zaměstnavatelé, zdravotnické zařízení, poradenské a vzdělávací organizace, neziskové organizace a další subjekty).

Pro více informací se obraťte na dodavatele veřejné zakázky projektu „Regionální síť spolupráce v pracovní rehabilitaci“ (zkr. PREGNET). Vzdělávací společnost EDOST, s. r. o., www.edost.cz, nebo na internetové stránce **www.pracovnirehabilitace.cz**

